

c. dat bij Kuyper en Woltjer naast de gangbare dichotomie de Schriftuurlijke opvatting voorkomt van het hart als het boventijdelijk concentratie-punt van alle tijdelijke functies.

11. Deze gangbare dichotomie is op Schriftuurlijk standpunt onhoudbaar:
 - a. wegens haar logicistische zielsconceptie;
 - b. wegens haar conflict met de belijdenis van de radicale verdorvenheid van 's menschen hart;
 - c. wegens haar onverenigbaarheid met de leer van de eenvoudigheid der menschelijke ziel;
 - d. wegens haar hypostaseering van die tijdelijke functies, waarin zij het wezen van lichaam en ziel meent te kunnen vatten; en
 - e. wegens haar degradeering van den mensch tot een schepsel met een tijdelijke bestemmingsfunctie.
12. De wijsbegeerte der wetsidee heeft deze substantialistische dichotomie ingeruild voor een conceptie, die rust op de Schriftuurlijke dichotomie, waarbij met 's menschen eeuwige bestemming en met de religieuze gemeenschap der menschen in het verbond ten volle rekening wordt gehouden. Deze Schriftuurlijke dichotomie gaat uit van de onderscheiding tusschen het hart of de ziel als het boven-tijdelijk centrum van 's menschen bestaan en het lichaam als de totaliteit van alle tijdelijke functies, die in de religieuze zelfheid gecentreerd zijn.
13. Deze conceptie biedt boven de gangbare talrijke voordeelen ook aan de wijsbegeerte. Tegen haar is nog geen enkel argument gevonden, dat ons nopen zou haar te herzien.

's Gr.

J.M.S.

Stellingen van Prof. Dr. H. Dooyeweerd

De zin van het Huwelijk.

- 1e) De huwelijksgemeenschap heeft evenals iedere andere samenlevingsvorm een innerlijke geaardheid en structuur, die tot de individualiteits-structuren der tijdelijke werkelijkheid behoort.
- 2e) De individualiteits-structuren onderscheiden zich principieel van de modale structuren der wetskringen, doordat zij niet in abstracte aspecten der werkelijkheid opgaan, maar structuren zijn van een individueel geheel, dat als zoodanig in beginsel in alle wetskringen zonder onderscheid fungeert, maar waarin de aspecten op een typische wijze zijn gegroepeerd.
- 3e) Deze typische groepeeringswijze laat de tijdelijke volgorde der modale aspecten volkomen intact, maar wijst aan een harer de typische rol van bestemmingsfunctie, aan een ander die van typische fundeeringsfunctie aan.
- 4e) De typische bestemmingsfunctie, in haar onlosmakelijk verband met haar typische fundeering, is een innerlijke structuur, functie van den samenlevingsvorm, die het interne leven binnen de laatste qualificeert en onder haar typische leiding heeft te houden. Zij is principieel verschillend van het doel, waaraan de samenlevingsvorm eventueel dienstbaar is. De typische structuurfuncties van de onderscheiden samenlevingsvormen zijn zonder onderscheid van normatieve geaardheid.
- 5e) Naar haar typische bestemming en fundeering is de huwelijksgemeenschap te definieeren als een onverbreekelijke liefdesgemeenschap van man en vrouw, gegrond in de biotische geslachtsgemeenschap, en nimmer als een natuurrech-

- telijk instituut, dienstbaar aan de kinderverwekking.
- 6e) De voortplanting van het menschengeslacht kan hoogstens tot het kosmisch doel, nimmer tot de innerlijke geaardheid van het huwelijk worden gerekend. Dit kosmisch doel valt als zoodanig buiten de innerlijke structuurwet. Daarentegen is de gezinsgemeenschap zonder kinderen niet bestaanbaar. Er bestaat een nauwe zgn. enkaptische vervlechting tusschen huwelijk en gezin, die echter de interne structuren dezer beide gemeenschappen niet in elkander kan laten vervloeien, maar beider souvereiniteit in eigen kring volkomen onaangetast laat. Behalve de vervlechting met de gezinsgemeenschap vertoont het huwelijk ook talrijke vervlechtingen met andere samenlevingsstructuren als die van staat en kerk. De ontstaans- en bestaansvormen van het huwelijk zijn de knooppunten van al deze vervlechtingen.
- 7e) De universalistische sociologie is even onbekwaam de innerlijke structuur van het huwelijk te vatten als de individualistische. De aristotelisch-thomistische opvatting van den zgn. natuurlijken aard van het huwelijk, die ook in de scholastisch-gereformeerde huwelijksopvatting sterk heeft doorgewerkt, heeft door haar teleologische universalistische oriëntering in de christelijke huwelijksbeschouwing veel verwarring gesticht. Zij heeft ook op 't gebied der huwelijksmoraal moeilijkheden geschapen, die voor een gezonde schriftuurlijke opvatting niet bestaan.
- 8e) Het valt intusschen op, dat in den jongsten tijd ook in Roomsch-katholiken kring een reactie tegen de scholastische opvatting valt op te merken, die belangrijke perspectieven opent voor de christelijke huwelijksbeschouwing.
- 9e) Daarentegen is de opvatting van EMIL BRUNNER (Das Gebot und die Ordnungen), die de liefde als grondslag van de huwelijksverhouding een "zandgrond" noemt, principieel af te wijzen.
- 10e) Het huwelijk mag nimmer uit zijn vervlechtingen met de andere samenlevingsstructuren worden losgemaakt. Het burgerrechtelijk instituut is in zijn voortbestaan niet afhankelijk van de verwerkelijking van het interne structuurprincipe van het huwelijk. De minachting voor het burgerlijk huwelijk was in de romantische literatuur gebaseerd op een wanbegrip van den aard der echtelijke liefde, en een minachting van het huwelijk als goddelijke instelling (instituut).
- 11e) Christus' uitspraak i.z. de principieele onontbindbaarheid van het huwelijk slaat slechts op de interne structuurwet dezer gemeenschap, gelijk zij naar scheppingsordinantie gegeven was. Zij mag niet zonder meer op de burgerrechtelijke en publiekrechtelijke vervlechtigingsverhoudingen van het huwelijk worden toegepast.

JAARVERSLAG VAN DEN SECRETARIS DER VvCW OVER HET JAAR 1941.

Gedurende het jaar 1941 kon onze vereeniging geregeld voortwerken. Opnieuw moesten enkele leden wegens de sterk gewijzigde omstandigheden hun lidmaatschap neerleggen. Anderen traden toe, zoodat het ledenaantal, al was het weinig, steeg. De poging begunstigers te werven had vooral waar druk bezochte cursussen gehouden waren, dikwijls goed gevolg. Niettemin moet er ook thans aan herinnerd worden, dat de propaganda door a l l e l e d e n dient ter hand genomen.